

**OKALİPTÜS (*Eucalyptus camaldulensis* Dehn.)
ODUNU FİYATLARININ 1991-1998 YILLARINDAKİ
DEĞİŞİMLERİ, DEĞİŞİM NEDENLERİ VE ÖNERİLER**

The Changes of the Prices of the Eucalyptus (*Eucalyptus
camaldulensis* Dehn.) Wood Between 1991 and 1998 Years,
Reasons of the Changing and Recommendations

Ali ÖZKURT

Doğu Akdeniz Ormancılık Araştırma Müdürlüğü

Eastern Mediterranean Forestry Research Institute

P.K.: 33401 TARSUŞ

ÖZET

Özel okaliptüs yetiştiriciliği Çukurova bölgesinde yaygın bir şekilde yapılmaktadır. Özel okaliptüs yetiştiricileri tomruk fiyatlarının yeterince yüksek olmadığından yakınmaktadır. Bu çalışmada orman işletme müdürlüğü tarafından satılan okaliptüs ve kızılçam tomruk fiyatları incelenerek karşılaştırılmıştır.

İhale değişkenleri ile fiyat arasındaki ilişki incelenmiştir.

Çalışma sonrasında okaliptüs tomruklarında görülen düşük fiyatların genel konjoktüre bağlı olduğu ve en geniş kullanım alanı olan ambalaj sanayinde mekanizasyona geçişten kaynaklandığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Eucalyptus camaldulensis, özel okaliptüs yetiştiriciliği, Pinus brutia (kızılçam), satış fiyatları, orman işletmesi,

ABSTRACT

Private eucalyptus growing have been done widespreadly in Çukurova region. The owners of the private eucalyptus plantations have been complained that the selling prices doesn't adequate high. In this study, the selling prices of the eucalyptus camaldulensis logs in Tarsus were investigated and compared with the prices of pinus brutia logs which were sold by the State Forest Enterprise in 1991-1998.

The relation with the sell variables and prices were investigated.

According to the study, the low selling prices of the eucalyptus camaldulensis logs depend on the general conditions and the decreasing demand from the packing industry which is widely usage area for the eucalyptus.

Key words: Eucalyptus camaldulensis, private eucalyptus growing, Pinus brutia, selling prices, state forest enterprise

1. GİRİŞ

Türkiye'de odun hammaddesine duyulan ihtiyaç artan nüfusun yeni talepler yaratması ve ihtiyaç duyulan alanların çoğalması nedeniyle giderek artmaktadır. Odun hammaddesine olan talebin artmasına karşılık arz miktarı aynı oranlarda artmamaktadır. Türkiye'de iç pazara arz edilen odun hammaddesi 1993 yılı verilerine göre 22.0 milyon m³/yıldır. Bu rakam günümüzde de yaklaşık aynı değerdedir. Buna karşın tüketim miktarımızın 1992 yılı verilerine göre 32.0 milyon m³/yıl olduğu belirtilmektedir (Anonim, 1995). Birler (1995), yeni odun üretim kaynakları yaratamadığımız takdirde odun üretim açığımızın 2000 yılında 40 milyon m³/yıl, 2020 yılında yaklaşık olarak 42 milyon m³/yıl olacağını belirtmektedir.

Odun açığımızın kapatılması ve ileride çok ciddi darboğazların yaşanmaması için sıralanan önerilere bakıldığında bu önerilerin birkaç ana başlıkta toplandığı görülmektedir. Bunlar kısaca; "a) Odun arzının üretim yoluyla artırılması, b) Odun arzının ithalat yoluyla artırılması, c) Odun talebini azaltıcı tedbirlerinin alınması" şeklindedir (Anonim, 1988; Birler, 1995; Anonim, 1995).

Yukarıda bahsedilen önerilere kısaca göz atıldığında; "odun arzının artırılması" başlığı altında hızlı gelişen, verim gücü yüksek ve özel sektör ormancılığına imkan sağlayan endüstriyel plantasyonların arz açığını kapatmadaki önemi ortaya çıkmaktadır. Doğal ormanlarımızın verim güçlerinin zayıf olması ve kısa dönemde üretim miktarını hissedilebilir düzeyde artırmanın mümkün olmaması nedeniyle odun hammaddesi üretim miktarının artışı daha çok kavak, okaliptüs vb. gibi hızlı gelişen türler ile gerçekleştirilebilecektir. Diğer önlemlerden "ithalat yapılması" ülke ekonomisi için ağır bir yük getirecektir. Odun talebini azaltma ve talebi ikame maddelere kaydırma çalışmaları da yine artan nüfus nedeniyle istenilen katkıyı sağlayamayacaktır.

Çukurova bölgesinde özel sektör ormancılığı, özellikle okaliptüs yetiştiriciliği ile uzun yıllardır sürdürülmektedir. 1993 yılında yapılan bir çalışmada bölgede 2.109 ha'ı devlet mülkiyetinde olmak üzere toplam 7.814 ha okaliptüs plantasyonu bulunduğu ve toplam servetin 728.964 m³ olduğu ifade edilmektedir (Özkurt, 1993). Bugün için bu miktarın

10.000 ha'ı geçtiği tahmin edilmektedir. Konunun önemi nedeniyle özel okaliptüs yetiştiriciliğinin teşvik edilerek artırılması, varsa sorunlarının araştırılması gerekmektedir.

Son yıllarda okaliptüs yetiştiricileri okaliptüs fiyatlarının gerektiği kadar yüksek olmadığından yakınmaktadır. Çalışmanın planlanmasındaki ana sebep bu yakınmalar olmuştur. Bu amaçla 3. sınıf kısa boy okaliptüs tomruğu (3SKBOKTom) fiyatlarının genel seyri ile ikamesi olabilecek diğer bir orman ürünü 3. sınıf kısa boy kızılçam tomruğu (3SKBÇZTom) fiyatlarının mukayesesi, fiyatları etkileyen faktörler, pazarlama vb. sorunlar ele alınıp incelenmeye çalışılmıştır.

2. MATERYAL VE METOD

Araştırmada fiyat analizi yapılabilmesi için Tarsus Orman İşletme Müdürlüğü'nün 1991-1998 yılları arasında gerçekleştirmiş olduğu ihalelerin sonuç listelerinden –satış icmal tablosu- yararlanılmıştır. Bu listelerde yer alan orman emvallerinden 3SKBOK Tomruk ile 3SKBÇZ Tomruk fiyatları alınarak karşılaştırılmıştır.

3SKBOK Tomruk ile 3SKBÇZ Tomrukların ihalelerde oluşan ağırlıklı fiyatlarının bulunabilmesi amacıyla ihalelerde her bir parti (istif) için oluşan satış fiyatı ile parti büyüklüğü çarpılarak bulunan toplam değer tüm partilerin toplam miktarına bölünerek ağırlıklı ortalama satış fiyatı bulunmuştur.

Fiyatların analizinde 1994=100 bazlı Toptan Eşya Fiyat Endeksi (TEFE) değerlerinden yararlanılmıştır. Reel değerlerin birbirleri ile karşılaştırılmasında (Şekil 1) 1991 yılından başlayarak ilk üç aylık reel değerler ortalaması 100'e endekslenmiştir. Fiyat analizleri, ülkedeki genel fiyat seyri ile incelenen ürünün genel fiyat seyrinin karşılaştırılmasında kullanılmaktadır. Cari (nominal) değerleri reel (düzeltilmiş) değerlere çevirmede;

$$\text{Reel fiyat} = (\text{Cari Fiyat/TEFE}) \times 100$$

formülü kullanılmıştır.

Korelasyon analizinde ihalelerdeki muhtelif değişkenlerin 3. Sınıf kısa boy okalıptüs ve kızılçam tomruklarının fiyat oluşumlarına etkisi incelenmiştir. Korelasyon analizinde kullanılan değişkenler ve kısaltılmış isimleri aşağıda görölmektedir:

OKREEL: İhale sonucu oluşan okalıptüs (3SKBTom) ağırlıklı ortalama reel fiyatıdır

OKPAZSUN: Okalıptüs (3SKBTom) pazara sunulan (satışa sunulan) miktar (m^3)

OKSATMKT: Okalıptüs (3SKBTom) satılan miktar (m^3)

OKPZKAMK: Okalıptüs (3SKBTom) pazarlığa kalan miktar (m^3)

OKPARTBU: Okalıptüs (3SKBTom) ortalama parti büyüklüğü (m^3)

OKİHGÜNF: Bir önceki okalıptüs (3SKBTom) ihalesiyle arada geçen gün farkı (gün)

OKTOPLAM: İhalede pazara sunulan tüm sınıflardan okalıptüs miktarı toplamı (m^3)

ÇzREEL: İhale sonucu oluşan kızılçam (3SKBTom) ağırlıklı ortalama reel fiyatıdır

ÇzPAZSUN: Kızılçam (3SKBTom) pazara sunulan (satışa sunulan) miktar (m^3)

ÇzSATMKT: Kızılçam (3SKBTom) satılan miktar (m^3)

ÇzPZKAMK: Kızılçam (3SKBTom) pazarlığa kalan miktar (m^3)

ÇzPARTBU: Kızılçam (3SKBTom) ortalama parti büyüklüğü (m^3)

ÇzİHGÜNF: Bir önceki Kızılçam (3SKBTom) ihalesiyle arada geçen gün farkı (gün)

ÇzTOPLAM: İhalede pazara sunulan tüm sınıflardan kızılçam miktarı toplamı (m^3)

İHALETOP: İhalede satışa sunulan bütün ağaç türleri itibariyle toplam miktar (m^3)

3. BULGULAR

3.1. Okalıptüs Odununun Kullanım Yerleri

Okalıptüs odunu özellikle Çukurova bölgesinde ambalaj sandığı yapımında, narenciye bahçelerinde; seralarda direklik olarak ve yakacak odun olarak kullanılmaktadır. Son yıllarda Tarsus Orman İşletme

Müdürlüğü tarafından ihalesi yapılan "yakacak odun" vasıflı okalıptüs odunu "odun kömürü" yapımı amacıyla da değerlendirilmektedir. Kaplamalık okalıptüs kullanımı da mümkün olmakla beraber belirli bir çap kalınlığı gerektirmesi yüzünden pratikte uygulanmamaktadır.

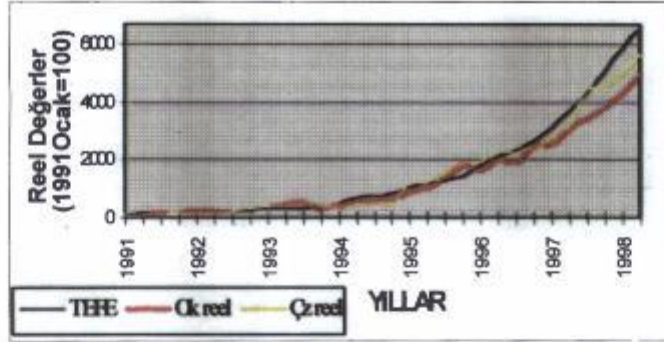
3.2. Cari Fiyatların İncelenmesi

Cari fiyatlar incelendiğinde Ocak/1991 ile Mayıs/1998 arasındaki dönemde 3SKBOK Tomruk fiyatlarının 48.5 kat arttığı, 3SKBÇz Tomruk fiyatlarının ise 57.4 kat arttığı görülmektedir. Aynı dönemde toptan eşya fiyat endeksindeki (TEFE) artış 67.3 kat civarındadır. Bu ilk inceleme sonucunda inceleme konusu olan orman emvallerinin fiyat artışlarının TEFE değerlerinin altında gerçekleştiği ve okalıptüs fiyatlarının aynı sınıftaki kızılçam fiyatlarına oranla daha az artış yaptığı belirlenmiştir.

3.3. Reel Fiyatların İncelenmesi

1991-1998 yılları arasında üçer aylık ortalamaları alınmış reel fiyatların TEFE değerleri ile mukayesesi sonucunda yukarıda da ifade edildiği gibi reel fiyatların genel olarak TEFE değerleri altında seyrettiği gözükmektedir. Son yıllarda Tefe değerleri ile aradaki fark giderek açılmaktadır (Şekil: 1).

Üçer aylık reel değer ortalamalarının TEFE fiyatlarıyla olan mukayeseleri dışında bu iki aynı sınıftaki orman emvalinin zaman içerisinde birbirlerine göre de fiyatlarının gelişimi incelenmiştir. Yapılan inceleme neticesinde hem okalıptüsün hem de kızılçamın incelenen sınıfının zaman içerisinde genel konjoktüre uygun olarak paralel seyrettikleri görülmektedir. İncelenen zaman dilimi içerisinde kızılçam odunu en yüksek reel değerine 1992 yılında, okalıptüs odunu ise 1993 yılında ulaşmaktadır. Genel olarak 1994 yılında fiyatlarda bir düşüş görülmektedir. Daha sonra kızılçam odunu bu düşüşten kendisini nispeten kurtarabilmiş olsa da okalıptüs odununun fiyatlarının hala 1994 yılındaki reel düzeyde olduğu görülmektedir (Şekil: 2).

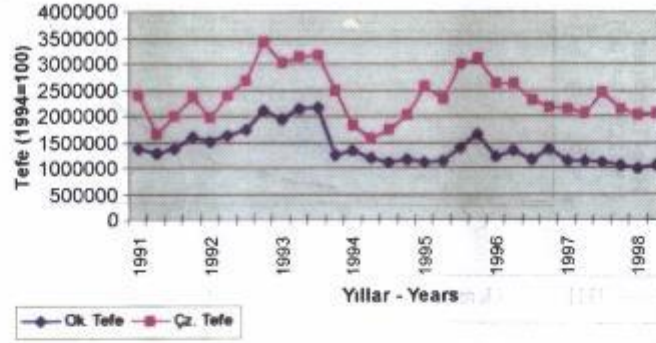
Şekil : 1- 1991-1998 Yılları Arasında Üçer Aylık Ortalama Reel Değerlerin TEFE Değerleri ile Mukayesesi

Figure :1- The comparison of average real values for each three month with index of wholesale price values between 1991-1998

Okalıptüs odununun fiyat düşüklüğünün özellikle hangi aylarda meydana geldiğinin incelenebilmesi için 1991-1998 yılları arasında kalan (1994=100) her bir ayın okalıptüs satış fiyatı reel değerlerinin ortalaması alınarak, birbirleriyle ve de o aylarda ihalelerde piyasaya arz olan okalıptüs odunu miktarları karşılaştırılmıştır. Buna göre okalıptüs odununun en yüksek reel fiyatla değerlendirilebildiği aylar yılın ikinci yarısındaki aylar (Haziran-Aralık) olmaktadır. Bu aylarda da piyasaya sunulan okalıptüs odunu miktarının oldukça az olduğu görülmektedir (Şekil: 3).

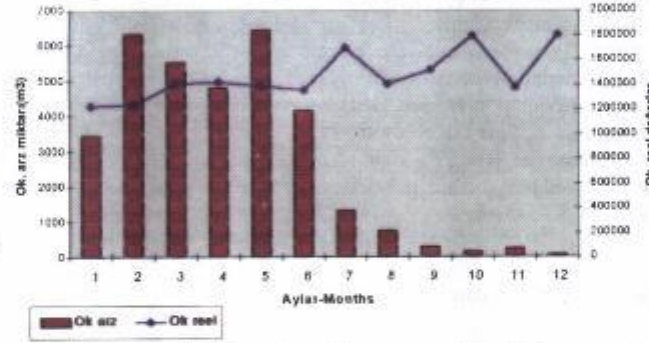
3.4. Korelasyon Analizi

Okalıptüs ve kızılçam odunlarının ihalelerde oluşan fiyatlarını etkileyen faktörlerin bulunabilmesi amacıyla yapılan korelasyon analizinde; okalıptüs ve kızılçam odunları reel fiyatları arasında kuvvetli bir ilişki olduğu görülmektedir (Tablo: 1. $r=0,5064$ $p<0,01$). Okalıptüs reel fiyatları bunun dışında kalan değişkenlerden etkilenmezken kızılçam reel fiyatlarının parti büyüklüğü ($r=-0,2754$, $p<0,05$), pazarlığa kalan miktar ($r=-0,3993$, $p<0,05$), ihale toplam miktarı ($r=-0,3243$, $p<0,05$) ile negatif

Şekil: 2- 1991-1998 Yılları Arasında Üçer Aylık Ortalama 3SKB Okaliptüs ve Kızılcım Tomruk Reel Fiyatlarının Değişimi

Figure: 2- The changing of average real prices of third grade Eucalyptus and Pinus brutia short logs at each three month between 1991-1998.

Şekil: 3- 1991-1998 Yılları Arası Aylar İtibariyle Okaliptüs Reel Fiyatları Ortalamaları(Tefe, 1994=100) İle Orman İşletmesince Yaratılan Okaliptüs Arz Miktarlarının Karşılaştırılması

Figure: 3- The comparison of average real prices of third grade eucalyptus short logs (index of wholesale price in 1994=100) with eucalyptus supplied by State Forest Enterprise monthly between 1991-1998

Tablo : 1- İhale Değişkenleri Korelasyon Analizi
Table : 1- Correlation analysis of the sell variables

	ÇZHGUNF	ÇZPARTBU	ÇZPZKAMK	ÇZPAZSUN	ÇZREEL	ÇZSATMKT	ÇZTOPLAM	İHALETOP
ÇZHGUNF	1,0000							
ÇZPARTBU	,0864	1,0000						
ÇZPZKAMK	,0524	,2448	1,0000					
ÇZPAZSUN	-,0079	-,0697	,3578**	1,0000				
ÇZREEL	,0625	-,2754*	-,3993**	-,1220	1,0000			
ÇZSATMKT	-,0246	-,0033	,0672	,9559**	-,0929	1,0000		
ÇZTOPLAM	-,1337	-,0273	,0097	,7535**	,1980	,8008**	1,0000	
İHALETOP	-,1375	-,1128	,3569**	-,1385	-,3243*	,0349	-,0999	1,0000
OKHGUNF	,2442	-,0159	-,0815	-,1840	-,1993	-,1704	-,1660	-,2916*
OKPARTBU	-,1705	,1095	,1370	,1523	-,1257	,1191	,0870	,3463*
OKPAZSUN	-,0306	-,0350	,1554	-,8608**	-,2600	-,5179**	-,5512**	,3568**
OKPZKAMK	-,0681	-,1057	,0437	-,1682	,0548	-,1927	-,1890	-,0122
OKREEL	,1333	-,0798	-,1021	-,0641	,3084**	-,0159	,3906	-,2158
OKSATMKT	-,0298	-,0476	,1514	-,8504**	-,2682	-,5292**	-,5312**	,3607**
OKTOPLAM	,0562	,0031	,2005	-,5382**	-,2440	-,6377**	-,6883	,5104**

	OKHGUNF	OKPARTBU	OKPAZSUN	OKPZKAMK	OKREEL	OKSATMKT	OKTOPLAM
OKHGUNF	1,0000						
OKPARTBU	-,1210	1,0000					
OKPAZSUN	-,0477	,1766	1,0000				
OKPZKAMK	,7060**	-,0849	,1178	1,0000			
OKREEL	-,0934	,0501	-,2660	-,1688	1,0000		
OKSATMKT	-,1257	-,3877	,9932**	,0015	-,2480	1,0000	
OKTOPLAM	-,0163	,1350	,8436**	,1996	-,2692	,8261**	1,0000

yönlü etkileşimde olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile kızılçam odununun fiyatları satışa sunulan parti büyüklükleri, ihaledeki toplam miktar ve pazarlığa kalan mal miktarı arttıkça azalmaktadır.

İhaledeki toplam miktarın artması da kızılçam 3SKB tomruklarda pazarlığa kalan miktarın artmasına neden olmaktadır ($r=0,3569$, $p<0,01$). Fakat aynı etki okalıptüs için söz konusu değildir ($r=-0,0122$, önemli değil).

İhaledeki toplam odun emvalinin artmasına bağlı olarak ihaleye katılan 3SKB okalıptüs tomruk miktarı ($r=0,3568$, $p<0,01$) ile ihaledeki tüm okalıptüs odununun toplam miktarı ($r=0,5104$, $p<0,01$) artmaktadır. Ancak artan okalıptüs miktarına rağmen ihaledeki toplam miktar ile okalıptüs reel fiyatları arasında anlamlı bir ilişki yakalanamamıştır ($r=-0,2458$, önemli değil). Buna karşın ihaledeki toplam miktarın artması kızılçam reel fiyatlarını olumsuz yönde etkilemektedir ($r=-0,3243$, $p<0,05$). Bu da okalıptüsün özel bir talebi olduğunu (alıcısı) göstermektedir. Okalıptüs odununun satılan miktarı, kızılçam odununun (3SKB) pazara sunulan miktarı ($r=-0,4504$, $p<0,01$), satılan miktarı ($r=-0,5292$, $p<0,01$) ve ihaledeki toplam kızılçam odunu miktarı ($r=-0,5332$, $p<0,01$) ile negatif doğrultuda ilişki içerisindedir.

İhaleler arasındaki gün farkı arttıkça okalıptüs odununda pazarlığa kalan miktar artmaktadır ($r=0,7060$, $p<0,01$). Bu da alıcıların ihaleler arası günlerin uzamasına bağlı olarak ihtiyaçlarını özel sektörden karşılayabildiklerini göstermektedir. Kızılçam odununda ihaleler arası gün farklılıklarının artması ile diğer değişkenler arasında bir ilişki yakalanamamıştır. Kızılçam 3SKB tomruk talebi muhtemelen başka sınıf ve ağaç türlerine kaymaktadır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Yukarıdaki incelemelerden anlaşılacağı gibi 1991-1998 yılları arasında incelenen 3SKB okalıptüs ve kızılçam tomruklarının fiyatları genel olarak Toptan Eşya Fiyat Endeksi değerlerinin altında seyretmişlerdir. Cari fiyatların kabaca incelenmesinden de anlaşılacağı bu durum düzeltilmiş (reel) fiyatlarla TEFE değerlerinin mukayese edilmesiyle

(Şekil: 1) daha da belirginleşmektedir. Yapılan incelemede 1994 yılından itibaren okalıptüs ve kızılçam tomruklarının reel fiyatlarında bir düşüş görülmektedir. Bu düşüşün genel konjoktüre bağı olduğu sanılmaktadır. Nitekim Orman Genel Müdürlüğü verilerine göre, son yıllarda yuvarlak tomruk ithalatında uygulanan vergilerin tamamen kaldırılması, mamul haldeki orman sanayi ürünlerindeki vergilerin Avrupa Topluluğu (AT) ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) ülkeleri için kısmen kaldırılıp diğer ülkelerde kısmen düşürülmesi nedeniyle toplam ithalat rakamları yükselmiştir. Özellikle 1992 yılında 1.171.000 m³ olan ithalat miktarı 1993 yılında 2.626.000 m³ miktarına ulaşmış ve buna bağı olarak bir sonraki yılda (1994) ibrelü ve yapraklı odun fiyatlarında şiddetli düşüşler yaşanmıştır (Bali, 1998). Günümüze kadar reel anlamda fiyatların 1990-1993 yılları arasındaki seviyesine ulaşamadığı belirtilmektedir (Bali, 1998). 1994 yılı ve sonrasında yapılan tomruk ithalatı rakamları 1993 yılı kadar yüksek değildir.

Genel olarak odun hammaddesi fiyatları düşüklüğünün yanında okalıptüs fiyatlarının kızılçama göre reel olarak daha düşük seviyelerde seyrettiği görülmektedir (Şekil: 1).

1991-1998 yılları arasında üçer aylık reel değerler ortalaması şeklinde yapılan mukayesede (Şekil: 2) kızılçamın 1992 yılında, okalıptüsün ise 1993 yılında en yüksek değerine ulaştığı daha sonra 1994 yılında şiddetli bir düşüşün yaşandığı, bu düşüş sonrasında kızılçam odununun nispeten fiyatının yükselmesine karşın okalıptüsün 1994 yılındaki düşük fiyat seviyelerinde bulunduğu görülmektedir.

Kızılçam odunu reel fiyatlarındaki düşüşün Türkiye’de reel anlamda tomruk fiyatlarının düşmesine uygun olarak, tomruk, mamul, yarı mamul ithalatının artması ve ikame maddelerin kullanımındaki artıştan kaynaklandığı sanılmaktadır.

Okalıptüs odununun Çukurova bölgesindeki en yaygın kullanım alanları daha önce de belirtildiği gibi ambalaj sanayi ve yakacak odundur. Yapılan piyasa araştırmasında okalıptüs odununun ambalaj sandığı yapımındaki kullanımının önceki yıllara göre daha az olduğu dikkati çekmektedir. Bölgede emek-yoğun çalışan atölyelerin mekanizasyona geçmeleri, soyma makinesi ve dikişli sandık imal eden makineleri

getirmeleri neticesinde kavak ve benzeri yumuşak odunlar okaliptüs odunu yerine tercih edilmeye başlanmıştır.

Okaliptüs arzının yeterli olmadığı yılın ikinci yarısında okaliptüs reel fiyatlarının yükseldiği görülmektedir(Şekil 3). Okaliptüs odununu işleyenler 6. aydan itibaren sebze ve meyve sandıkları yapımı için talebin yükseldiğini bu nedenle de fiyatların arttığını belirtmektedirler. Yetiştiricilerin bu talebi dikkate alarak piyasaya mal sunmalarında yarar bulunmaktadır. Orman İşletmesince yapılan okaliptüs ihaleleri de yılın ilk aylarına yoğunlaşmış bulunmaktadır. Bu aylardaki ihaleli satışlara bazı ambalaj sandığı üreticilerinin paralarını bağlamamak için girmedikleri tespit edilmiştir.

Yakacak odun olarak okaliptüs talebi, bölgede hafif geçen kış şartları nedeniyle ısınma amacıyla odun yerine daha çok LPG (Lipit Petrol Gazı), elektrikli ısıtıcılar gibi ikame maddeleri kullanılmasıyla azalmaya başlamıştır. Türkiye’de de genel olarak yakacak odun talebinde yapısal bir değişme yaşanmaktadır. Bali (1998), Türkiye’de yakacak odun üretim ve tüketiminde son yirmi yıldır yarı yarıya azalma olduğunu ve önümüzdeki yıllarda yakacak odun talebinde daha da azalma beklenildiğini belirtmektedir.

Yapılan korelasyon analizinde kızılçam (3SKBTom) reel fiyatlarının parti büyüklüğü, pazarlığa kalan mal miktarı ve ihale toplamı ile negatif, okaliptüs reel fiyatlarıyla pozitif yönlü ilişkide olduğu görülmektedir. Okaliptüs reel fiyatları ise kızılçam reel fiyatları haricinde ihale değişkenlerinden herhangi birisi ile anlamlı bir ilişki içerisine girmemektedir. İhaleye sunulan toplam miktarın artması kızılçam fiyatlarında düşmelere yol açarken okaliptüs fiyatlarını etkilememektedir. Bu bize okaliptüs tomruklarının özel bir alıcısı olduğunu ve de piyasayı doyuracak oranda mal sürülemediğini göstermektedir.

Okaliptüsün özel sektör ormancılığına konu olan bir ağaç türü olması alıcıların Orman İşletme Müdürlüğü İhaleleri dışında da emval satın alabilmelerini sağlamaktadır. Yapılan analizde okaliptüs ihaleleri arasında gün farkı arttıkça yapılan ihalelerde pazarlığa kalan miktarın arttığı görülmektedir.

Sonuç olarak; çalışmanın planlanmasına neden olan "Okalıptüs fiyatlarında görülen düşüklük" alıcı ve satıcı çevrelerce de belirtildiği gibi doğrudur. Bu fiyat düşüklüğünün önemli nedenleri; ülke odun fiyatlarında görülen düşüklük, ikame maddeleri kullanımındaki artış, yakacak odun talebinde olan azalmadır. Kızılcım odunu da aynı şartlardan etkileniyor olmasına rağmen kullanım alanının genişliği okalıptüse göre avantajıdır.

Okalıptüs yetiştiriciliğinin ülkemiz açısından en önemli avantajı özel sektöre konu olması nedeniyle doğal ormanlar üzerindeki baskının azalmasına neden olmasıdır. Bu nedenle özel sektörün ilgisinin devamlılığının sağlanabilmesi amacıyla okalıptüs yetiştiriciliğinin vergi muafiyeti ve benzeri idari tedbirler ile teşvik edilip desteklenmesi, birim alanda yüksek hacim sağlayan klonal çalışmaların yanında farklı kullanım alanları ile ilgili çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu kullanım alanlarından ilk akla gelenler arasında; okalıptüs yetiştiriciliğinin, İspanya, Portekiz ve Brezilya'daki gibi kağıt hamuru üretimi amaçlı yapılması, kısa idare süreleri ile biyokütle enerjisi için yetiştirme ve kaplanalık kullanım için okalıptüs yetiştiriciliği sayılabilir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

ANONİM, 1988: Ormançılık Ana Planı 1990 - 2009, OGM Araştırma Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı, Yayın No: 3, Ankara

BALİ, R., 1998: Ormançılık ve Orman Sanayi Diyalogu, 2030'larda Orman Ürünleri Üretim ve Tüketim İlişkisi Workshop'u Bildiri Notu, Ankara (Yayınlanmadı).

BİRLER, A., S., 1995: Ormanlarımızın Korunması İçin Endüstriyel Plantasyonların Önemi, TEMA Yayınları, No: 8, İzmit.

ANONİM, 1994: 100 Bazlı Toptan Eşya Fiyat Endeksi

ANONİM, 1995: 7. Beş Yıllık Kalkınma Planı Ormançılık Özel İhtisas Komisyon Raporu, Ankara.

ÖZKURT, A., 1993: Çukurova'da Okalıptüs, Ç.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Tarım Ekonomisi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Seminer Notu, Adana (Yayınlanmadı)